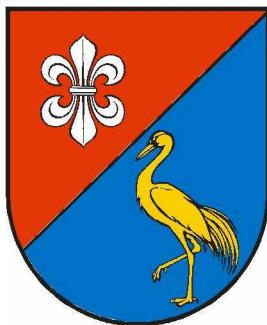

WÓJT GMINY GRAJEWO

**ZMIANA STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY GRAJEWO**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

GRAJEWO 2017

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Informacje o zawartości, głównych celach projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	4
II. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	7
III. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania	7
IV. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	8
V. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany studium	8
VI. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	12
VII. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu zmiany studium, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	13
VIII. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu zmiany studium, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu zmiany studium	16
IX. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko	18
X. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany studium, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	24
XI. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	25
XII. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	25
XIII. Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy	28

WSTĘP

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.) projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub ich zmiany wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Organ opracowujący projekt dokumentu (Wójt Gminy) uzgadnia z właściwymi organami, tj. Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Powiatowym Państwowym Inspektorem Sanitarnym zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 53 ustawy Wójt Gminy Grajewo pismami: znak R.6720.1.2016 z dnia 20.12.2016 r., wystąpił do wyżej wymienionych organów o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo.

W odpowiedzi, pismo znak: WSTII.411.20.2016.EM z dnia 29.12.2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku Wydział Spraw Terenowych II w Łomży uzgodnił zakres prognozy uwzględniający w całości treść art. 51 ust. 2 pkt 1, 2 i 3, przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 przedmiotowej ustawy oraz określił stopień szczegółowości informacji wymaganych w opracowaniu.

Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grajewie, w piśmie, znak: NZ.4462.10.2017 z dnia 13.01.2017 r. uzgodnił przedstawiony zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko (Uzgodnienie Nr 1/U/NZ/2017).

Uwzględniając wymogi zawarte w ustawie, w uzgodnieniu z ww. organami niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium zawiera następujący zakres tematyczny:

- informacje o zawartości, głównych celach projektu zmiany studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany studium dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany studium,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu zmiany studium, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu zmiany studium,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego

obszaru oraz na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany studium, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Organ opracowujący studium poddaje jego projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez wymienione wyżej organa (art. 54 ustawy).

W strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zapewnia się możliwość udziału społeczeństwa oraz organizacji ekologicznych poprzez podanie do publicznej wiadomości informacji o przystąpieniu do opracowania projektowanego dokumentu, możliwość zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, możliwość składania uwag i wniosków oraz sposób ich rozpatrzenia (art. 39 ustawy).

Zgodnie z art. 11 pkt 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778, z późn. zm.) organ sporządzający zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ogłasza o wyłożeniu projektu zmiany studium do publicznego wglądu na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i wyklada ten projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres co najmniej 21 dni oraz organizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie zmiany studium rozwiązaniami.

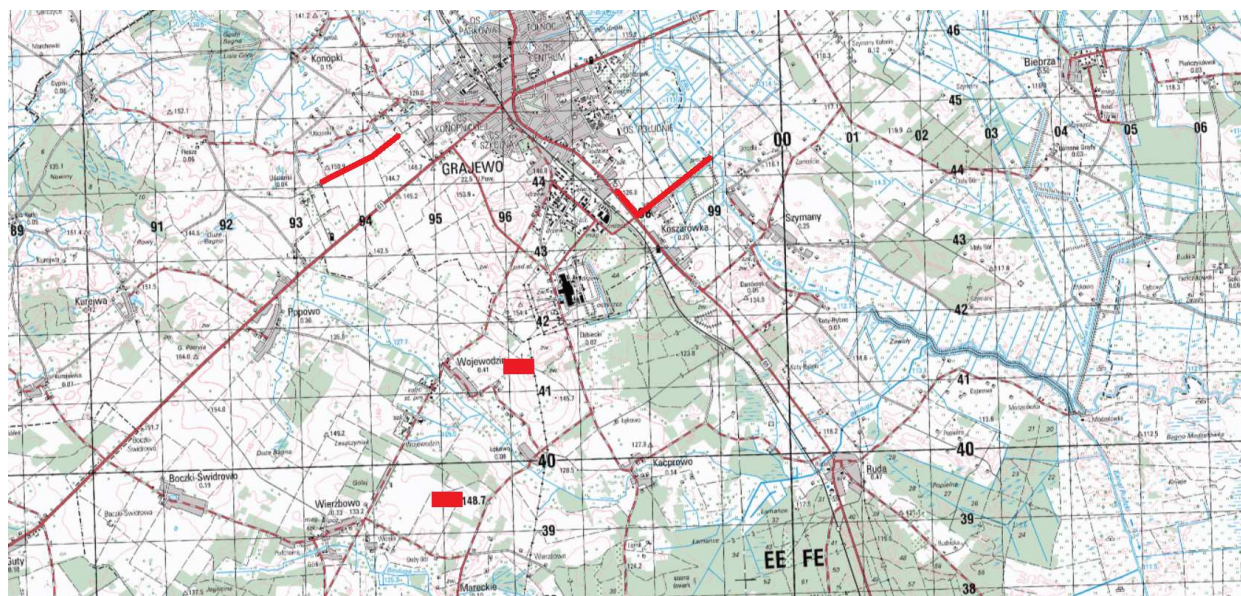
Organ opracowujący projekt zmiany studium bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa (art. 55 ust. 1).

Do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone oraz propozycje metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu (art. 55, ust. 3).

I. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU ZMIANY STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Podstawę prawną opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo przyjętego uchwałą Nr 179/XXXV/09 Rady Gminy Grajewo z dnia 28.10.2009 r., zmienionego uchwałą Rady Gminy Grajewo Nr 105/XIX/12 z dnia 30.10.2012 r. i uchwałą Rady Gminy Grajewo Nr 203/XXXIII/14 z dnia 14.04.2014 r. stanowi uchwała Nr 126/XXIII/16 Rady Gminy

Grajewo z dnia 28.10.2016 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo

Tereny objęte zmianą studium

Zmiana studium gminy Grajewo ma charakter częściowy i polega na wyznaczeniu na rysunkach uwarunkowań oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązującego studium terenów udokumentowanych złóż kruszywa z przeznaczeniem pod powierzchnią eksploatację oraz określenia ustaleń studium dla terenów włączonych do gminy w wyniku zmian granic administracyjnych gminy Grajewo dokonanych w 2013 roku.

Obowiązek wprowadzenia do obowiązującego studium udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego wynika z przepisów ustawowych (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa prawo geologiczne i górnicze).

Na terenie gminy Grajewo udokumentowano w kategorii C₁ dwa kolejne złoża kruszywa naturalnego:

- złożo „Wierzbowo” stanowiące powiększenie istniejącego złoża o tej samej nazwie, obejmujące teren o powierzchni 2,6 ha w obrębie gruntów wsi Wierzbowo,
- złożo „Wojewodzin” o powierzchni około 1,5 ha, położone w obrębie gruntów wsi Wojewodzin.

Dokonanie zmiany studium pozwoli jednocześnie na uzyskanie niezbędnego dla wnioskodawców uzgodnień z Wójtem Gminy koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż.

Zmiana studium uwzględni także zmianę granic administracyjnych gminy Grajewo, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2013 roku w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany siedziby władz gminy (Dz.U. z 2013 roku poz. 869). Zmiana polega na włączeniu ulicy Topolowej położonej dotychczas w granicach administracyjnych miasta Grajewo do obrębu wsi Koszarówka i części drogi prowadzącej do wsi Uścianki (przedłużenie ulicy Konopnickiej w Grajewie) do obrębu wsi Uścianki (łącznie 1,59 ha). Jednocześnie z obrębu wsi Koszarówka odłączono tereny położone wzdłuż ul. Białostockiej i włączono do miasta Grajewo (2,65 ha).

Projektowany dokument posiada powiązania m.in. z następującymi opracowaniami, dokumentami i aktami prawnymi:

- Planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, zgodnie z którym na terenach wiejskich przewiduje się rozwój funkcji pozarolniczych w oparciu o miejscowe zasoby surowcowe,
- Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2030 (cel strategiczny – zwiększenie spójności społeczno-ekonomicznej i konkurencyjności regionu poprzez stworzenie warunków do pełniejszego wykorzystania potencjału gospodarczego, w tym podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo (rozwój gospodarczy gminy poprzez racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych, w tym bazy surowców mineralnych,
- Dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz wynikającego z dyrektywy Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – ochrona i monitorowanie stanu czystości JCWP Ełk od wypływu z jez. Ełckiego do ujścia (PLRW20000192628999) oraz GZWP nr 217 Dolina rzeki Biebrza,
- Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 – wpływ zmian klimatycznych na zwiększone ryzyko powstawania ruchów masowych (osuwisk, obrywów itp.) w czasie trwania ekstremalnych zjawisk meteorologicznych,
- Opracowaniem ekofizjograficznym do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo – tereny udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego na gruntach wsi Wierzbowo i Wojewodzin oraz korekta granic administracyjnych gminy Grajewo – uwzględnia uwarunkowania środowiska przyrodniczego występujące na obszarze opracowania oraz zawiera wnioski wynikające z uwarunkowań,
- Dokumentacją geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Wierzbowo” i „Wojewodzin” w kat. C₁, w oparciu o które opracowano projekt zmiany studium, prognozę oddziaływania na środowisko oraz opracowanie ekofizjograficzne do zmiany studium,
- Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany siedziby władz gminy,
- Gminnym Programem Gospodarki Odpadami Gminy Grajewo – zagrożenia wynikające z możliwości tworzenia „dzikich” wysypisk śmieci przez mieszkańców gminy,
- Programem Ochrony Środowiska Gminy Grajewo – ochrona powierzchni ziemi poprzez ograniczenie niekorzystnych skutków przemysłowej eksploatacji złóż mineralnych, dzięki stosowaniu odpowiedniej technologii i rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych,
- Planem rozwoju lokalnego, zgodnie z którym w cel strategicznym wyróżniono prowadzenie racjonalnej eksploatacji złóż mineralnych z zachowaniem wymogów ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Należy dodać, że realizacja zamierzenia inwestycyjnego będzie odbywała się bez udziału środków pochodzących z funduszy wspólnotowych.

II. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W opracowaniu prognozy posłużono się metodą opisową polegającą na analizie prawdopodobnych rodzajów skutków oddziaływania na środowisko, jakie mogą wystąpić w przypadku realizacji ustaleń projektu zmiany studium. Sposób opracowania prognozy został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego.

W pierwszym etapie prac nad prognozą oddziaływania na środowisko dokonano rozpoznania uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego w oparciu o przegląd dostępnych materiałów i dokumentów planistycznych, w szczególności obowiązującego studium gminy Grajewo oraz opracowanej na potrzeby zmiany studium dokumentacji geologicznej złóż.

Analizie poddano także akty prawa lokalnego, krajowego i wspólnotowego z zakresu ochrony środowiska pod kątem skutków środowiskowych realizacji przedmiotowej zmiany. W lutym 2017 roku dokonano wizji terenowej. Zebrane materiały i dokonane analizy posłużyły do sporządzenia opracowania ekofizjograficznego i konstrukcji ustaleń projektu zmiany studium, a następnie prognozy oddziaływania na środowisko.

W prognozie analizie poddano przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko zawarte w projekcie zmiany studium. W procedurze rozpatrywania oddziaływania uwzględniono wszystkie komponenty środowiska ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływań na powierzchnię ziemi, budowę geologiczną, środowisko gruntowo-wodne, szatę roślinną, warunki aerosanitarne i klimat akustyczny, krajobraz naturalny oraz na ludzi.

Na podstawie oceny dokonano podsumowania pod kątem oddziaływań pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, krótko i długoterminowych, odwracalnych i nieodwracalnych. Przeanalizowano także możliwość skumulowanego i transgranicznego oddziaływania planowanej inwestycji.

Źródłami informacji przy opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium były materiały uzyskane od wnioskodawcy, Urzędu Gminy w Grajewie, Starostwa Powiatowego w Grajewie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku Delegatura w Łomży, materiały własne, internet.

III. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM I CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity z 2017 roku poz. 1073) organ sporządzający studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub jego zmiany (Wójt Gminy) zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady gminy na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska, monitoring jakości powietrza, wód, gleb i ziemi oraz poziomu hałasu jest prowadzony w ramach państwowego monitoringu środowiska przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, a na szczeblu samorządowym przez starostę powiatowego lub podmiot gospodarczy.

Eksploatację kruszywa naturalnego należy prowadzić zgodnie z planem zagospodarowania złoża pod nadzorem uprawnionych służb geologicznych, które zobowiązane są na bieżąco monitorować przebieg prac górniczych.

IV. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Dla planowanego przedsięwzięcia z uwagi na miejscowy zasięg wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 58 ustawy Prawo ochrony środowiska. Teren przedsięwzięcia położony jest w odległości około 76 km od granicy Państwa granicy z Republiką Białorusi oraz około 81 km z Obwodem Kaliningradzkim (Rosja).

V. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

1. Istniejący stan środowiska

W podziale fizyczno-geograficznym Polski przedmiotowe tereny położone są na pograniczu mezoregionu Wysoczyzny Kolneńskiej wchodzącej w skład makroregionu Niziny Północnopodlaskiej oraz mezoregionu Pojezierza Ełckiego stanowiącego część makroregionu Pojezierza Mazurskiego.

Pod względem geomorfologicznym jest to wysoczyzna morenowa falista nadbudowana w tej części ciągiem nieregularnie rozmieszczonych wzgórz moren czołowych stanowiących lokalne kulminacje terenowe.

W budowie geologicznej obszaru uczestniczą plejstoceńskie utwory lodowcowe pochodzące ze zlodowacenia północnopolskiego fazy leszczyńskiej. Są one wykształcone w postaci glin zwałowych i rezyduów glin zwałowych budujących morenę denną (gzB^L), piasków, żwirów, głązów i glin moren czołowych oraz moren martwego lodu (cBL).

W podziale hydrograficznym Polski jest to jednolita część wód powierzchniowych Ełk od wypływu z jez. Ełckiego do ujścia (PLRW20000192628999).

Powierzchnia wysoczyzny porożcinana jest systemem dolin i obniżen o założeniach erozyjno-denudacyjnych. Ich dna wypełniają ciek wodne o charakterze rowów melioracyjnych odwadniających obszar wysoczyzny w kierunku rzeki Ełk stanowiącej główny odbiornik tych wód.

Wody podziemne zalegają stosunkowo głęboko, kilkanaście metrów p.p.t. w przepuszczalnych utworach piaszczysto-żwirowych. W podziale hydrogeologicznym Polski obszar opracowania należy do jednolitej części wód podziemnych nr 34.

Pokrywą glebową stanowią gleby brunatne wykształcone z glin piaszczystych i piasków gliniastych w IVb, V i VI klasie bonitacyjnej, głównie gruntów orných.

Szate roślinną reprezentują niewielkie kompleksy leśne wykształcone na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego. Na przedmiotowych terenach pozostawionych w ugorze występuje roślinność pouprawowa.

2. Złoże „Wojewodzin”

Złoże „Wojewodzin” zostało udokumentowane na działce nr 218 w obrębie gruntów wsi Wojewodzin. W bezpośrednim sąsiedztwie, po drugiej stronie drogi znajdują się dwa inne udokumentowane złoża kruszywa naturalnego „Elźbiecin” i „Elźbiecin I”.

Powierzchnia złoża „Wojewodzin” wynosi 1,462 ha. Zasoby geologiczne szacowane są na 367.650 ton, czyli 20.937 m³ (zasoby bilansowe 236.550 ton - 122.484 m³, zasoby pozabilansowe 131.100 ton / 78 453 m³).

Złoże stanowi typ pokładowy z poziomym ułożeniem warstw. W nadkładzie występuje gleba piaszczysta, glina piaszczysta o średniej grubości 0,3 m, jego grubość wynosi od 0,3 m do 3,0 m, średnio 0,98 m, a kubatura 16.030 m³.

Seria złożowa to przede wszystkim piasek ze żwirem, piasek gruboziarnisty, piasek. Miąższość serii waha się od 9,0 m do 17,7 m, średnio 14,0 m. Kopalina znajdzie zastosowanie zarówno w lokalnym drogownictwie, jak również w budownictwie. Złoże jest suche, w żadnym z czterech pozytywnych otworach badawczych nie nawiercono wody podziemnej.

W spągu zalega glina piaszczysta. Głębokość spągu od 12,0 m p.p.t. do 18,0 m p.p.t. średnio 15,0 m p.p.t.

Wokół terenu górniczego pozostawiono pasy ochronne o szerokości 6,0 m ograniczające oddziaływanie kopalni na sąsiednie tereny – drogi i użytki rolne.

Przedmiotowa nieruchomość jest niezabudowana. W granicach obszaru złoża nie zostały lokalizowane żadne obiekty infrastruktury technicznej.

Obecnie są to grunty orne IVa, IVb, V oraz VI klasy bonitacji gleb, a w południowo-zachodniej części terenu zlokalizowane jest pastwisko trwałe.

Przewidywany sposób eksploatacji to metoda odkrywkowa, systemem ścianowym, bez użycia materiałów wybuchowych. Przewidywana wielkość rocznego wydobycia 15 - 25 tys. ton/rok.

Po zakończeniu eksploatacji kruszywa naturalnego przewiduje się rekultywację poprzez zniwelowanie terenu, złagodzenie otaczających skarp oraz jego zalesienie.

3. Złoże „Wierzbowo”

Złoże „Wierzbowo” stanowi kontynuację eksploatowanego obecnie złoża o tej samej nazwie i obejmuje działkę nr 740/1 i część działki nr 379 w obrębie gruntów wsi Wierzbowo. Przedmiotowa część złoża zajmuje powierzchnię wynoszącą 2,60 ha. Najbliżej położona zabudowa kolonijna wsi Wierzbowo położona jest w około 680 m. Zwarta zabudowa występuje w odległości około 1,1 km.

Zgodnie z danymi z ewidencji są to grunty orne V oraz VI klasy bonitacyjnej pozostawione w ugorze. Na terenie przewidzianym do eksploatacji nie zostały zlokalizowane żadne obiekty budowlane, telekomunikacyjne, linie energetyczne, urządzenia podziemnego uzbrojenia terenu.

Złoże „Wierzbowo” zostało udokumentowane w kategorii rozpoznania C₁ na podstawie koncesji udzielonej przez Starostę Grajewskiego decyzją z dnia 27 grudnia 2007 r., znak WR. 7511-3/07.

W odległości 40 m na południowy - wschód od wcześniej udokumentowanej części złoża Wierzbowo położone jest złoże kruszywa naturalnego Wierzbowo-Mareckie Pole A.

Złoże „Wierzbowo” posiada formę pokładową z poziomo ułożonymi warstwami geologicznymi. Nadkład o miąższości od 0,6 m do 3,5 m, średnio 1,8 m, stanowi gleba i piasek gliniasty. Serię złożową o miąższości od 11,4 m do 12,4 m, średnio 11,9 m reprezentuje piasek. W spągu na głębokości od 12,0 m p.p.t. do 15,5 m p.p.t., średnio 11,9 m p.p.t. występuje glina piaszczysta. Zasoby kopaliny wynoszą

420 tys. ton. Średnia głębokość wyrobiska poeksploatacyjnego nie przekroczy 12 m p.p.t. (maksymalnie 15,5 m p.p.t.).

Eksploatacja złoża prowadzona będzie powyżej zwierciadła wód przypowierzchniowej warstwy wodonośnej (złoże suche) i nie będzie powodowała zanieczyszczenia wód podziemnych.

Wydobywanie kruszywa naturalnego w ilości mniejszej niż 20.000 m³ rocznie prowadzone będzie w ustalonych granicach zasobów bilansowych metodą odkrywkową, systemem ścianowo-zabierkowym obejmującym maksymalnie dwa poziomy wydobywcze. Do wydobywania kruszywa wykorzystywana będzie ładowarka hydrauliczna lub koparka kołowa. Urabianie kopaliny prowadzone będzie przedsięwzięciem ze spągu wyrobiska, co skutecznie stłumi powstający hałas.

W trakcie prowadzonej eksploatacji zdejmowany będzie nadkład, a utwory nadkładu zgromadzone będą na tymczasowych zwałowiskach znajdujących się w projektowanych granicach eksploatacji. Gleba wraz z nadkładem gliniastym przydatna do rekultywacji zdejmowana będzie przy pomocy koparki lub ładowarki i gromadzona na tymczasowych zewnętrznych zwałowiskach nadkładu zlokalizowanych wokół wyrobiska górniczego, w granicach własności. Kopalina o korzystnym wykształceniu litologicznym poddawana może być prostym zabiegom przesiewania i sortowania z wykorzystaniem mobilnych urządzeń zlokalizowanych w rejonie przodków wydobywczych.

Poza granicami udokumentowanego złoża pozostawiono zgodnie z przepisami pasy ochronne od sąsiednich nieruchomości gruntowych i drogi o szerokości 6,0 m.

3. Ulica Topolowa i przedłużenie ul. Konopnickiej

Ulica Topolowa położona jest w obrębie rozległego pola sandrowego stanowiącego formę przejściową pomiędzy Wysoczyzną Kolneńską a Pojezierzem Ełckim. W podłożu zalegają piaski drobne o dużej miąższości. Wody gruntowe występują na znacznej głębokości wypływając się stopniowo w kierunku rzeki Ełk. W sąsiedztwie ulicy pokrywą glebową stanowią gleby brunatne wylugowane w VI klasie bonitacyjnej, a w obrębie doliny rzecznej gleby hydrogeniczne w 3 kompleksie użytków zielonych słabych. W szacie roślinnej występują pojedyncze nasadzenia drzew przydrożnych oraz formacje roślinności trawiastej.

Przedłużenie ulicy Konopnickiej usytuowane jest w granicach wysoczyzny polodowcowej w podłożu, której zalegają piaski gliniaste i gliny piaszczyste. Wody gruntowe pojawiają się w przepuszczalnych utworach piaszczysto-żwirowych na głębokości kilku metrów. Gleby reprezentowane są przez gleby brunatne wykształcone z glin piaszczystych i piasków gliniastych w IVb i V klasie bonitacyjnej, głównie gruntów ornyc. Szatę roślinną stanowią zadrzewienia przydrożne.

2. Stan sanitarny środowiska

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód na terenach wiejskich są spływy nawozów sztucznych i organicznych z użytków rolnych do wód powierzchniowych oraz nieszczelne systemy gromadzenia ścieków w indywidualnych posesjach.

W 2014 roku rzeka Ełk pod względem ekologicznym prowadziła wody w stanie umiarkowanym, o obniżeniu czego decydował wskaźnik makrofitowy i indeks bentosowy. Ocena stanu chemicznego klasyfikowała wody w stanie dobrym. Ogólny stan jednolitej części wód powierzchniowych oceniono jako zły.

Wyniki badań wody pobranej z ujęcia w Grajewie na terenie zabudowy miejskiej, ze studni głębinowej o głębokości stropu 143 m pozwoliły na zakwalifikowanie ich do klasy III a więc do dobrego stanu chemicznego (klasa od I do III). Większość wskaźników mieściła się w I i II klasie czystości. Do klasy III kwalifikowały się natomiast stężenia azotu amonowego, wodorowęglanów oraz żelaza.

Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na przedmiotowym obszarze i w jego sąsiedztwie są:

- emisje pyłów i gazów pochodzące z dzielnicy przemysłowej w Grajewie,
- ruch samochodowy odbywający się wzdłuż analizowanych dróg generujący spaliny i pył zawieszony,
- indywidualne paleniska domowe wprowadzające do powietrza zanieczyszczenia powstałe w wyniku spalania paliw stałych (dwutlenek siarki i węgla, tlenek węgla, pyły),
- obiekty inwentarskie, w których wytwarzane są odchody zwierzęce w postaci gnojowicy, gnojówki i obornika (zanieczyszczenia zapachowe i mikrobiologiczne).
- maszyny i sprzęt rolniczy generujący emisje spalin i produktów ropopochodnych, oraz pyłu zawieszonego podczas prac żniwnych i polowych.

Powierzchnia ziemi podlega stałym procesom degradacji, które są spowodowane zarówno przez czynniki naturalne (ruchy masowe oraz erozja wodna i wietrzna gleb), jak i czynniki antropogeniczne (zmiany w ukształtowaniu powierzchni, likwidacja pokrywy glebowej zmiany formacji roślinnych w wyniku powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych, zanieczyszczenie gleb pyłami i gazami).

W granicach opracowania zjawisko ruchów masowych, do których zalicza się między osuwiska, obrywy, speływanie może wystąpić w obrębie planowanych wyrobisk. Strome skarpy w czasie niekontrolowanej eksploatacji lub intensywnych opadów mogą stanowić zagrożenie dla pracowników kopalni lub zwierząt.

Głównym źródłem zanieczyszczeń gleb mogą być pyły mineralne pochodzące z terenów powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego. Zjawisko pylenia zachodzi głównie w warunkach długotrwałej suszy oraz podczas silnych wiatrów unoszących drobniejsze frakcje kruszywa.

Badania wykazują, że zawartość w glebach metali ciężkich: ołowiu, cynku, miedzi, niklu i kadmu dla województwa podlaskiego, a tym samym dla gminy Grajewo jest jedną z najniższych w Polsce.

Pokrywa glebowa może podlegać procesom erozji wodnej i wietrznej. Najbardziej narażone będą skarpy wyrobisk oraz tereny pozbawione trwałej szaty roślinnej.

Na stan sanitarny środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza powierzchni ziemi duży wpływ wywiera lokalna gospodarka odpadami. Obecnie w związku z nowymi uregulowaniami prawnymi w tym zakresie zjawisko zaśmiecania okolicznych terenów rolnych i leśnych uległo znacznemu osłabieniu.

Do najważniejszych czynników mających wpływ na klimat akustyczny przedmiotowego obszaru zaliczyć należy hałas komunikacyjny związany z ruchem samochodowym. Dotyczy on głównie terenów położonych w sąsiedztwie dróg publicznych i dróg dojazdowych do terenów eksploatacji kopalni oraz do okolicznych terenów rolniczych i leśnych.

Na terenach górniczych źródłami hałasu produkcyjnego i wibracji są koparki, ładowarki, maszyny sortujące kopalinę oraz tabor samochodowy. W czasie prac polowych zakłóceniom akustycznym podlegają tereny rolne wskutek prac sprzętu rolniczego (kombajny, ciągniki rolnicze, koparki, kosiarki).

Dla zabudowy zagrodowej położonej w znacznej odległości wartości graniczne poziomów hałasu w środowisku, ustalone w krajowych przepisach mieszczą się w przedziale od 45 dB(A) w porze nocnej

do 55 dB(A) w dzień. Dla terenów rolnych i leśnych nie stosuje się przepisów prawnych określających dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

3. Stan środowiska w przypadku braku realizacji projektu zmiany studium

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany studium przedmiotowe tereny nadal pozostaną formalnie w użytkowaniu rolniczym. Zmianie nie ulegnie rzeźba terenu, jego budowa geologiczna z zachowaną serią złożową kruszywa naturalnego, szata roślinna, świat zwierzęcy, klimat lokalny, krajobraz naturalny, jak również stan funkcjonowania środowiska. Poza granicami administracyjnymi gminy pozostaną tereny komunikacyjne.

VI. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Do obszarów objętych znaczącym oddziaływaniem należy zaliczyć tereny, w których zostały przekroczone dopuszczalne normy środowiskowe pogarszające stan środowiska oraz warunki zdrowia i życia ich mieszkańców.

Zgodnie z §3 ust. 1 pkt 40 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć znacząco oddziaływujących na środowisko (Dz. U. z 2016 roku poz. 71) wydobywanie kopalin ze złoża metodą odkrywkową, w zakresie niewymienionym w §2 ust.1 pkt 27 lit. a:

a) bez względu na powierzchnię obszaru górniczego:

- tiret siódme – jeżeli w odległości nie większej niż 0,5 km od miejsca planowanego wydobywania kopalin metodą odkrywkową znajduje się inny obszar górniczy ustanowiony dla wydobywania kopalin metodą odkrywkową (złoże „Wojewodzin”),

b) z obszaru górniczego o powierzchni większej niż 2 ha lub o wydobywaniu większym niż 20000 m³ na rok, inne niż wymienione w lit. a (złoże „Wierzbowo”), należy do przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko, dla których może być przeprowadzone postępowanie w sprawie oddziaływania na środowisko, w tym sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Stan środowiska na terenach powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego przedstawiono w dalszej części prognozy.

Zgodnie z §3 ust. 1 pkt 60 ww. rozporządzenia drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 oraz obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg oraz obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody również należą do przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko. Są to jednak elementy zagospodarowania (ul. Topolowa i przedłużenie ul. Konopnickiej) już istniejące i z formalnego punktu widzenia (zmiana granic administracyjnych) nie stanowią podmiotu poniższej analizy.

VII. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY

Eksploatacja kopalni należy do kategorii działalności gospodarczej odznaczającej się dużą ingerencją w środowisko przyrodnicze. W wyniku eksploatacji na terenie górniczym zmianom ulegnie większość komponentów środowiska przyrodniczego.

Funkcjonowanie kopalni kruszywa naturalnego niesie za sobą potencjalne zagrożenia dla środowiska polegające na możliwości zanieczyszczenia wód gruntowych w wyniku wycieków paliwa i smarów pochodzących z maszyn oraz środków transportu, zanieczyszczenia gleb w bezpośrednim sąsiedztwie kopalni pod wpływem pylenia podczas urobku, załadunku i transportu kopaliny. Nadmierna emisja pyłu i spalin może wpłynąć na ponadnormatywne zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. Z pracą koparek i ładowarek oraz środków transportu związany jest hałas powstający w obrębie kopalni i wzdłuż dróg dojazdowych. W trakcie eksploatacji może powstać niebezpieczeństwo osunięcia materiału skalnego ze skarp wyrobiska na skutek braku zachowania odpowiedniego kąta nachylenia, a także innych nieprzewidzianych okoliczności. Niedostateczne zabezpieczenie terenów kopalni stwarza bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz zwierząt.

Tereny komunikacji nie stanowią tak dużego zagrożenia dla środowiska (hałas i wibracje, zanieczyszczenie powietrza i środowiska gruntowo-wodnego), w szczególności dla obszarów ochrony przyrody, tym bardziej, że są to elementy zagospodarowania istniejące, a włączenie ich w granice gminy ma charakter czysto formalny. Są to drogi lokalne o stosunkowo małym natężeniu ruchu samochodowego.

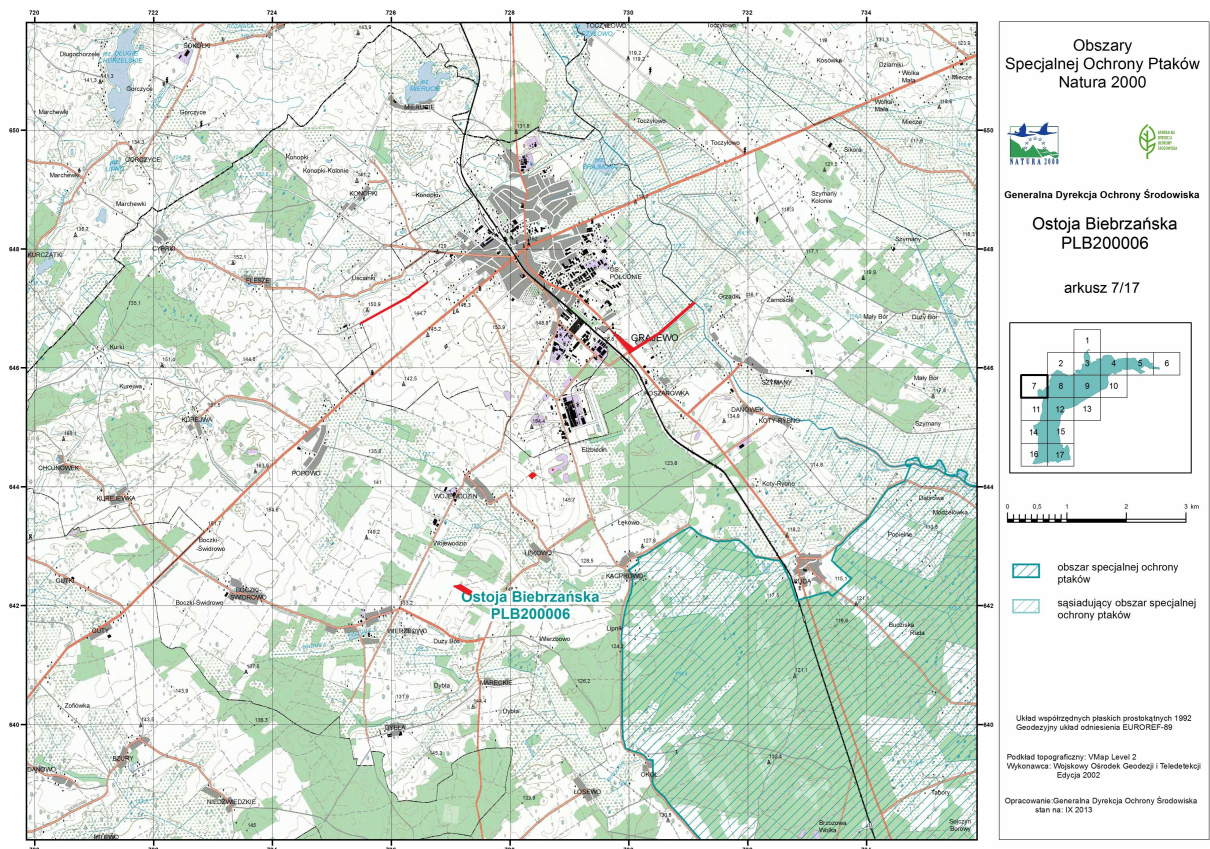
Na przedmiotowych terenach nie występują obszary prawnej ochrony przyrody w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku, tj. parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu i inne.

Tereny eksploatacji kruszywa w Wierzbowie i Wojewodzinie położone są odpowiednio w odległości około 2 km i 2,2 km od najbliższego obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Biebrzańska PLB200006. Tereny dróg gminnych występują w jeszcze dalszych odległościach.

Oba obszary naturowe położone są w Kotlinie Biebrzańskiej na obszarze Niziny Północnopodlaskiej. Stanowią rozległe, zatorfione obniżenia terenowe, otoczone wysoczyznami morenowymi i równinami sandrowymi.

Jest to obecnie największy kompleks dobrze zachowanych torfowisk niskich w Europie Środkowej. Obejmują one obszar od ujścia Sidry po Narew.

W Dolinie Biebrzy wyróżnia się trzy baseny - górny (powyżej Rutkowszczyzny), środkowy (między Rutkowszczyzną a Osowcem) oraz dolny (między Osowcem i ujściem Biebrzy do Narwi). Główną rzeką ostoi jest Biebrza. Większe jej dopływy to: Sidra, Netta z kanałem Augustowskim, Brzozówka, Ełk z Jegrznią i Wissa. Biebrza i dolne odcinki jej dopływów regularnie wylewają w okresie wiosennym, z czym związany jest strefowy układ roślinności, szczególnie dobrze widoczny w basenie dolnym. Lasy zajmują tu ok. ¼ powierzchni ostoi, rosną zarówno na gruntach podmokłych (olsy porzeczkowe i torfowcowe, łąg olszowo-jesionowy czy bór bagienny), jak też na gruntach mineralnych (bory i grądy). Na całym terenie ostoi występują różne zarośla wierzbowe, w tym wierzby lapońskiej i brzozy niskiej.

Dominującymi siedliskami w obszarze są siedliska mokradłowe: zalewane wodami rzecznyymi lub podtapiane wodami podziemnymi torfowiska niskie ze zbiorowiskami turzycowymi i turzycowomszystymi, corocznie zalewane wodami rzecznyymi mułowiska i torfowiska porośnięte szuwarami właściwymi, bagienne olsy, okresowo zalewane przyrzeczne równiny madowe oraz odwodnione i zagospodarowane torfowiska ze zbiorowiskami łąkowymi.

W Ostoji Biebrzańskiej stwierdzono występowanie co najmniej 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 19 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoji ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 25 gatunków zostało zamieszczonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Ostoja Biebrzańska jest najważniejszą w Polsce i Unii Europejskiej ostoją wodniczki i orlika grubodziobego. Największa liczebność w Polsce i jedna z największych w Unii Europejskiej, osiągają ponadto: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła (w lata o wysokim poziomie wody).

Największymi zagrożeniami dla ostoji jest zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk na terenach podmokłych, eutrofizacja siedlisk spowodowana emisją pyłów przemysłowych i stosowaniem nawozów sztucznych, lokalny deficyt wody wynikający z przeprowadzenia melioracji, zanieczyszczenie wód, turystyka, kłusownictwo oraz wypalanie szuwarów.

Główne problemy ochrony środowiska dla funkcjonowania obszarów Natura 2000 to:

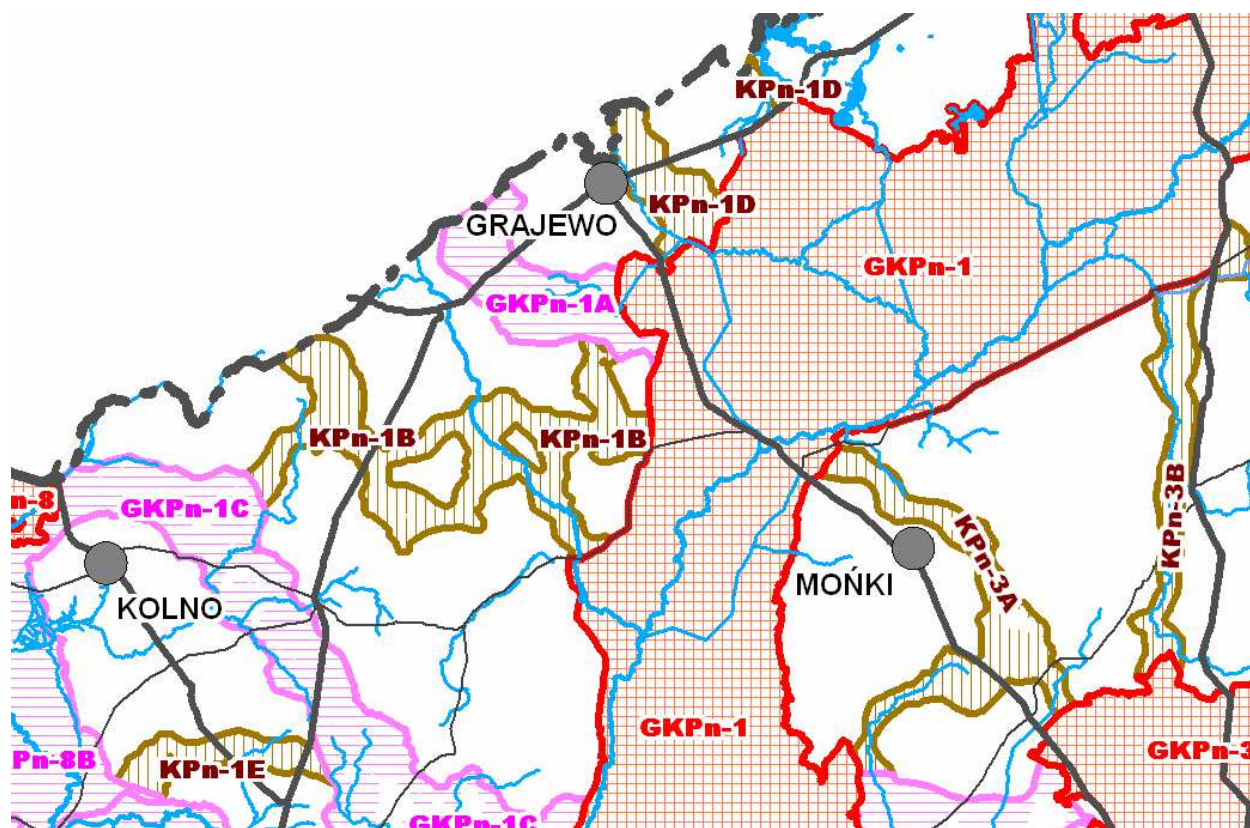
- postępujący zanik kośnego użytkowania łąk oraz wypasu związany z wyludnianiem się okolicy,
- ekspansja zakrzaczeń i roślinności drzewiastej zastępującej siedliska otwarte w wyniku zaniechania użytkowania łąk i pastwisk na terenach podmokłych,
- eutrofizacja siedlisk pod wpływem emisji pyłów przemysłowych i stosowaniem nawozów sztucznych,

- zanieczyszczenie wód,
- odwodnienie terenu w wyniku złych zabiegów melioracyjnych, powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych, prowadzące do przesuszenia torfowisk i ich mineralizacji, co z kolei powoduje ustępowanie roślinności typowo bagiennej i wkraczanie gatunków i zbiorowisk charakterystycznych dla siedlisk bardziej suchych,
- brak uregulowania gospodarki wodno-ściekowej w dolinie prowadzący do eutrofizacji wód podziemnych i powierzchniowych,
- wypalanie szuwarów powodujące rozległe i długotrwałe pożary, niszczące nie tylko roślinność, ale i złoża torfowe,
- w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego osuszanie lub likwidacja małych zbiorników wodnych, rabunkowe pozyskiwanie surowców zielarskich, eksploatacja torfu,
- turystyka,
- kłusownictwo.

Pomiędzy terenami powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego i obszarami Natura 2000 nie występują jakiegokolwiek powiązania przyrodnicze (hydrograficzne, hydrogeologiczne, botaniczne, ekologiczne i inne).

System powiązań przyrodniczych zapewnia właściwe funkcjonowanie poszczególnych terenów, jak i całego obszaru. Jedną z najistotniejszych cech układu przyrodniczego jest ciągłość struktur przyrodniczych i przeciwdziałanie ich fragmentacji przestrzennej.

Przedmiotowe tereny położone są poza systemem głównych powiązań przyrodniczych w skali regionalnej. Najbliższy przedsięwzięciu (złoże „Wierzbowo”) Korytarz Ekologiczny Główny GKPn-1A Puszcza Piska – Dolina Biebrzy Północny położony jest około 300 m na południe, a Obszar Węzłowy GKPn – 1 Dolina Biebrzy 2,0 km na wschód.

Są niezwykle ważne ze względu na fragmentację środowiska (podział siedliska na małe, odizolowane od siebie płyty) wskutek działalności człowieka i przekształcenia powierzchni ziemi.

Korytarze ekologiczne to tereny leśne, zakrzaczone i podmokłe z naturalną roślinnością o przebiegu liniowym (pasowym), położone pomiędzy płatami obszarów siedliskowych. Korytarze zapewniają zwierzętom odpowiednie warunki do przemieszczania się, dają możliwość schronienia i dostęp do pokarmu.

VIII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Przy sporządzaniu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo miały zastosowanie cele ochrony środowiska określone w aktach prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym.

Dyrektywa Rady Nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko – dyrektywę niniejszą stosuje się do oceny skutków środowiskowych tych przedsięwzięć publicznych i prywatnych, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko.

Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz wynikającego z dyrektywy Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – ochrona i monitorowanie stanu czystości JCWP Ełk od wypływu z jez. Ełckiego do ujścia (PLRW20000192628999) oraz GZWP nr 217 Dolina rzeki Biebrza,

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko. Celem dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienia się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.

Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska gwarantuje prawa dostępu do informacji o środowisku, które znajduje się w posiadaniu organów władzy publicznej lub, które są przeznaczone dla tych organów oraz określenie podstawowych warunków i praktycznych ustaleń dotyczących tego prawa. Cel ten w odniesieniu do projektowanego dokumentu będzie spełniony poprzez procedurę oceny strategicznej oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu planistycznego – zmiany studium.

Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego – VI Program

Działań na Rzecz Środowiska. Program ten stanowi podstawę dla wymiaru ochrony środowiska europejskiej strategii stałego rozwoju i przyczynia się do włączenia problemów ochrony środowiska do wszystkich polityk wspólnoty, między innymi poprzez określenie priorytetów ochrony środowiska.

W szczególności program ten ma na celu:

- podkreślenie znaczenia zmiany klimatu,
- ochronę, zachowanie, odbudowę i rozwijanie funkcjonowania systemów naturalnych, siedlisk przyrodniczych, dzikiej fauny i flory,
- przyczynianie się do wysokiego poziomu jakości życia i dobrobytu społecznego obywateli poprzez zapewnienie środowiska naturalnego, w którym poziom zanieczyszczenia nie powoduje szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego oraz poprzez zachęcanie do stałego rozwoju urbanizacyjnego,
- lepszą wydajność zasobów oraz zarządzanie zasobami i odpadami mając na celu zapewnienie, że spożycie odnawialnych i nieodnawialnych zasobów nie przekroczy zdolności środowiska naturalnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organy administracji są obowiązane do udostępniania każdemu informacji o środowisku i jego ochronie, dotyczące m.in.:

- stanu elementów środowiska oraz wzajemnego oddziaływania między tymi elementami,
- emisji i zanieczyszczeń oddziałujących lub mogących oddziaływać na środowisko,
- środków i działań, które mają faktycznie lub potencjalnie wpływ na poszczególne elementy środowiska lub ich ochronę oraz raportów w tym zakresie,
- stanu zdrowia, bezpieczeństwa i warunków życia ludzi w zakresie oddziaływania na nie stanu środowiska i emisji.

Ogólne zasady gospodarowania odpadami zostały określone w Dyrektywie Ramowej 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów i analogicznie w ustawie z 14 grudnia 2012 r. o odpadach. (Dz. U. 2013, poz. 21 z późn. zm.).

Cele i zasady rekultywacji terenów poeksploatacyjnych reguluje ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 4 lutego 1995 roku (Dz. U. z 2015 r., poz. 909).

Zasady eksploatacji surowców mineralnych zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2014, poz. 613) określająca zasady eksploatacji surowców mineralnych.

Cele związane z ochroną klimatu akustycznego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112).

Ochronę powierzchni ziemi oraz ochronę walorów krajobrazowych reguluje wspomniana ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672) oraz przepisy szczególne do ustawy.

IX. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU ORAZ NA ŚRODOWISKO

Przeznaczenie terenów pod powierzchnią eksploatacji kruszywa naturalnego skutkować będzie oddziaływaniami na poszczególne elementy środowiska, w tym na: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i zasoby naturalne, świat zwierząt, klimat akustyczny i warunki aerosanitarne, krajobraz.

Włączenie istniejących dróg lokalnych w granice gminy Grajewo, jak już wcześniej wspomniano, ma wyłącznie charakter formalny i z tego względu w prognozie nie rozpatrywano ich oddziaływania na środowisko.

1. Oddziaływanie na bioróżnorodność biologiczną

Realizacja przedsięwzięć polegających na wydobywaniu kopaliny ze złoża jest ingerencją w środowisko naturalne i powoduje negatywne oddziaływanie na większość elementów środowiska przyrodniczego, w tym na różnorodność biologiczną. Oddziaływanie to będzie jednak ograniczone do terenu występowania złóż, a ponadto będzie miało ramy czasowe ustalone terminem ważności decyzji koncesyjnej.

2. Oddziaływanie na rzeźbę terenu

Prowadzenie odkrywkowej eksploatacji złoża kruszywa spowoduje trwałe przekształcenie powierzchni terenu. Pierwotna rzeźba ulegnie całkowitemu przeobrażeniu w stosunku do pierwotnej, w miejsce istniejących pagórków morenowych powstaną wyrobiska o głębokości odpowiednio do 11,9 m i 17,7 m i powierzchni 1,5 ha i 2,6 ha.

Po zakończeniu eksploatacji teren wyrobiska zostanie zrekultywowany. Dno wyrobiska zostanie wypłuczone nieprzydatnym materiałem skalnym, a zbocza zostaną zniwelowane i obsiane trawą.

3. Oddziaływanie na budowę geologiczną i zasoby naturalne

W wyniku eksploatacji kruszywa naturalnego w budowie geologicznej terenu powstanie luka stratygraficzna polegająca na likwidacji warstwy geologicznej o miąższości około do 17 metrów, zawierającej części zasobowe kopaliny.

Lokalizacja przedsięwzięć oraz zakres prowadzonych prac nie wskazują na możliwość wystąpienia ruchów masowych ziemi (osuwanie, obrywy itp.), pod warunkiem prawidłowej eksploatacji zgodnej z przepisami i dostosowaniem do udokumentowanych lokalnych warunków gruntowo-wodnych. Zakłada się, że eksploatacja będzie prowadzona z zachowaniem odpowiedniego kąta nachylenia skarp wyrobisk w warunkach suchych oraz nasypów składowanego nadkładu i pozyskiwanego surowca.

4. Oddziaływanie na gleby

Na etapie przygotowania złóż do eksploatacji nastąpi zebranie nadkładu na całej powierzchni, co doprowadzi do całkowitej likwidacji istniejących ekosystemów ze zbiorowiskami roślinności, mikroflory i mikrofauny. Zebranie nadkładu z warstwą próchniczną spowoduje skutki znaczące i długotrwałe.

Nadkład będzie zdejmowany w miarę postępu prac i składowany na zwałowiskach, celem wykorzystania przy rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. Gromadzenie zwałowanej gleby powinno uwzględniać jej ochronę przed ulewnymi deszczami powodującymi rozmycie hałdy.

W ramach rekultywacji powierzchnia skarp oraz część terenów zostanie pokryta zgromadzonym nadkładem w celu przywrócenia wartości użytkowych zdewastowanej pokrywie glebowej. Nadkład ten, wprawdzie nie najwyższej klasy, znacznie podniesie żyzność gleby i ułatwi sukcesję roślinności.

5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe

Z uwagi na brak na przedmiotowych terenach wód powierzchniowych oraz stosunkowo płytką eksploatację kopaliny nie przewiduje się wpływu planowanych kopalni kruszywa na występujące w dalszym sąsiedztwie cieki i zbiorniki wodne.

6. Oddziaływanie na wody podziemne

Eksploatacja złóż prowadzona będzie wyłącznie w warunkach suchych do głębokości około 17 m bez kontaktu z wodami podziemnymi. Tereny udokumentowanego złoża położone są poza zasięgiem występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 217 Dolina rzeki Biebrza.

Projektowana eksploatacja kopaliny prowadzona zgodnie z projektem zagospodarowania złóż powinna w pełni zapewnić ochronę wód podziemnych przy zachowaniu wymogów i przepisów ochrony środowiska, przepisów p.poż. oraz zgodnie z instrukcjami techniczno-ruchowymi, które znajdują się na wyposażeniu każdego urządzenia mechanicznego.

7. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Na terenach kopalni kruszywa w wyniku pracy koparek oraz ruchu środków transportu wystąpi zjawisko nadmiernej emisji spalin oraz wywiewania pyłów i lżejszych frakcji piasków. Powstałe zanieczyszczenia będą miały zasięg lokalny ograniczony praktycznie do strefy wyznaczonej granicami terenów górniczych oraz wąskich pasów wzdłuż dróg transportu kruszywa.

Eksploatacja złoża kruszywa naturalnego nie powinna wywołać zmian w środowisku na poziomie wyższym od obowiązujących standardów jakości powietrza. Sprzyjać temu będzie położenie złóż w terenie usytuowanym poza zwartą zabudową wiejską, konfiguracja terenu, urabianie złoża poniżej poziomu terenu.

Transport urobku zgodnie z założeniami będzie się odbywał w oplandekowanych samochodach.

8. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Wydobywanie kruszywa naturalnego wpływa również na zmianę klimatu akustycznego wokół terenów kopalni, jednakże nie wywołuje w nim zmian prawnie uznawanych za niekorzystne, powyżej dopuszczalnych poziomów hałasu. Do liczących się technologicznych źródeł hałasu na terenach żwirowni należą czynności pozyskiwania kopaliny oraz ich wywóz urobku do odbiorców transportem zewnętrznym. Źródłem hałasu będzie zatem praca sprzętu wydobywczego i praca samochodów służących do wywozu surowca mineralnego. Zakłada się, że oddziaływanie eksploatowanych żwirowni nie będzie wykraczać poza granice terenów, do których użytkownicy złoża posiadają tytuł prawny.

Emitowany hałas sprzętu wydobywczego tłumiony będzie przez skarpy wyrobisk. Celem utrzymania stanu klimatu akustycznego w środowisku na poziomie nieprzekraczającym standardów

emisji hałasu, należy zastosować dostępne na polskim rynku maszyny i urządzenia technologiczne charakteryzujące się niskimi mocami akustycznymi.

Na podstawie dostępnej literatury, w tym raportów o oddziaływaniu na środowisko, przy normalnej pracy zakładów górniczych tereny pozyskania kruszywa znajdują się w zasięgu oddziaływania hałasu o wartości równoważnej powyżej 60 dBA, natomiast wielkość poziomu hałasu do 55 dBA może obejmować tereny odległe o 30 - 80 m od granicy terenu górniczego. Są to wyłącznie tereny rolne, które nie podlegają ochronie przed hałasem regulowanej przepisami prawnymi (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 112)). Uzyskane poziomy hałasu wykazują, iż hałas w czasie eksploatacji złóż nie spowoduje naruszenia wartości normowych i nie wpłynie na ponadnormatywne oddziaływanie przedsięwzięcia na tereny chronione akustycznie – tereny zabudowy zagrodowej położony na południe i wschód od przedmiotowych terenów.

9. Oddziaływanie na klimat

W obrębie terenów górniczych w okresie przygotowawczym i eksploatacji oddziaływanie w zakresie wpływu na klimat lokalny związane będzie głównie z pracą maszyn urabiających kopalnię oraz z ruchem samochodów ciężarowych transportujących urobek z kopalni, które generować będą zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (spaliny, pył zawieszony). Dodatkowo źródłem niezorganizowanej emisji pyłu zawieszonego będzie zwałowisko nadkładu i hałdy wydobytego surowca.

Wraz ze zmianami rzeźby terenu nastąpią także zmiany warunków termiczno-wilgotnościowych, wietrznych, długości zalegania pokrywy śnieżnej, warunków solarnych. Pozbawienie części terenu szaty roślinnej spowoduje większe przewietrzanie i wzrost siły wiatru.

Po zakończeniu eksploatacji nastąpi ponowna modyfikacja klimatu lokalnego polegająca na zmianach termiki, stosunków wilgotnościowych i wietrznych pod wpływem zalesienia terenów, a likwidacja źródeł emisji pyłów i spalin pozwoli naznaczając poprawę czystości powietrza atmosferycznego.

10. Oddziaływanie na szatę roślinną, zwierzęta i siedliska przyrodnicze

Planowane przedsięwzięcia spowodują konieczność usunięcia warstwy glebowej, a wraz z nią integralnie związanej flory i fauny. W związku z tym na terenach przewidzianych do eksploatacji złóż świat roślinny i zwierząt zostanie całkowicie zniszczony. Dodatkowo hałas komunikacyjny i emisja spalin pochodzących z koparek i środków transportu poruszających się po drogach może spowodować zmniejszenie aktywności życiowej zbiorowisk roślinnych występujących wzdłuż dróg i ograniczenia migracji drobnej fauny.

Wraz ze zniszczeniem ekosystemów pól czasowej likwidacji ulegną populacje mikroorganizmów i owadów, w mniejszym stopniu ptaków i drobnych ssaków zamieszkujących przedmiotowe tereny.

Dlatego też eksploatację kruszywa naturalnego oraz transport urobku należy prowadzić zgodnie z projektami zagospodarowania złóż uwzględniającymi rozwiązania mające na celu minimalizację oddziaływań na świat roślin i zwierząt.

Dla ograniczenia pylenia i zanieczyszczania terenów przyległych do dróg, transport kruszywa powinien odbywać się oplanekowanymi pojazdami, wyłącznie po wyznaczonych trasach.

W ramach prac rekultywacyjnych na terenach poeksploatacyjnych przewiduje się zalesienia, które wzbogacą środowisko ekosystemami leśnymi z charakterystyczną dla nich roślinnością piętra runa, podszytu i drzewostanu, a także ze specyficznym światem zwierząt leśnych.

Do rekultywacji należy wykorzystać zgromadzony na hałdach, a następnie równomierne, rozplantowany na całej powierzchni nadkład, który podniesie żyzność środowiska glebowego i ułatwi zasiedlanie oraz rozwój roślinności. Przywrócenie wartości użytkowych zmienionym siedliskom w ramach prowadzonych prac rekultywacyjnych pozwoli na częściową odbudowę pierwotnych siedlisk oraz pojawienie się nowych gatunków zwierząt, zwłaszcza związanych ze środowiskiem leśnym. Zaleca się, aby rekultywacja odbywała się poprzez nasadzenia roślinności dostosowanej do siedlisk przyrodniczych z przewagą gatunków rodzimych. Rekultywację należy wykonywać na bieżąco, jeszcze podczas normalnej planowej eksploatacji kruszywa.

11. Oddziaływanie na krajobraz naturalny

Obecnie przedmiotowe tereny reprezentują typ starogłacialnego krajobrazu morenowego pagórkowatego użytkowanego rolniczo oraz częściowo pozostawionego w ugorze. Przeznaczenie terenu pod eksploatację kruszywa naturalnego spowoduje znaczące zmiany krajobrazu naturalnego. Zmiany dotyczyć będą przede wszystkim rzeźby terenu, pokrywy glebowej i szaty roślinnej.

W wyniku planowanej eksploatacji powstaną wyrobiska o stromych skarpach, głębokości od około 7 m do 18 m i powierzchni około 2 ha. Zalesienie terenów w wyniku rekultywacji przyczyni się do wzbogacenia krajobrazu o nowe ekosystemy leśne, co poprawi walory środowiskowe i krajobrazowe.

12. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W granicach zmiany studium nie występują zabytki objęte rejestrem wojewódzkiego konserwatora zabytków, ani obiekty ujęte w gminnej ewidencji dóbr kultury.

Zgodnie z przepisami szczególnymi w tym zakresie odkryte w trakcie prac ziemnych przedmioty zabytkowe podlegają ochronie prawnej.

Realizacja projektowanych inwestycji związana jest z pracą sprzętu górniczego i transportem urobku, co może mieć wpływ na stan techniczny dróg dojazdowych oraz zagrożenia ich częściowego zniszczenia.

13. Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływanie kopalni kruszywa na ludzi dotyczyć będzie przede wszystkim pracowników zatrudnionych przy wydobywaniu. Pośrednie oddziaływanie dotknie ludność zamieszkałą we wsiach, przez które odbywać się będzie transport urobku.

Prowadzona eksploatacja oraz transport urobku wymaga odpowiednich rozwiązań organizacyjno-technicznych (dojazd do kopalni, czas pracy, sprawność sprzętu górniczego, zabezpieczenia przed hałasem i pyleniem).

Na etapie eksploatacji niekorzystne oddziaływanie na ludzi będzie związane przede wszystkim z pogorszeniem klimatu akustycznego oraz jakości powietrza atmosferycznego. W wyniku prowadzenia prac eksploatacyjnych wystąpi pogorszenie warunków akustycznych oraz zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego pod wpływem pracy sprzętu i maszyn górniczych oraz środków transportu. Oddziaływania te będą trwały do chwili zakończenia eksploatacji kruszywa.

Największe natężenie hałasu i emisji zanieczyszczeń, szczególnie pyłowych, nastąpi w obrębie terenów kopalni, a tym samym najsilniej odczują to pracujący tam ludzie.

Celem zachowania bezpieczeństwa pracy, a tym samym życia i zdrowia ludzi, przy eksploatacji kopaliny powinien być sprawny technicznie sprzęt, stale prowadzony nadzór górniczy oraz bezwzględnie przestrzegane przepisy bhp. Niezmiernie istotne będzie zachowanie odpowiednio nachylonych skarp wyrobiska, kiedy to łatwo może dojść do powstania osuwisk i obrywów mas skalnych.

Złóża będą eksploatowane z zachowaniem pasów ochronnych od terenów sąsiednich. Dzięki temu nie dojdzie do kolizji z interesami osób trzecich.

Na etapie likwidacji kopalni i prowadzonych prac przy rekultywacji terenów poeksploatacyjnych nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ludzi. Prace rekultywacyjne będą prowadzone w celu maksymalnego przywrócenia wartości użytkowych środowiska – zalesienia, co niewątpliwie poprawi walory przyrodniczo–krajobrazowe oraz korzystnie wpłynie na zdrowie i samopoczucie ludzi.

14. Oddziaływanie na obszar Natura 2000

Analiza dostępnych opracowań, na które złożyły się między innymi dokumentacje geologiczne oraz opracowanie ekofizjograficzne w aspekcie oddziaływań na obszary Natura 2000 pozwoliły na następujące wnioski:

- 1) Odległość przedmiotowych terenów do najbliższych położonych obszarów Natura 2000 wynosi około 2,2 - 2,4 km,
- 2) Na przedmiotowych terenach nie występują wody powierzchniowe – brak powiązań hydrograficznych z obszarami Natura 2000.
- 3) Eksploatacja prowadzona będzie w warunkach suchych, co wykluczy bezpośredni kontakt z wodami podziemnymi oraz przy użyciu sprawnego sprzętu górniczego – brak powiązań hydrogeologicznych.
- 4) Funkcjonowanie kopalni kruszywa nie pogorszy klimatu akustycznego w granicach obszarów Natura 2000. Na podstawie dostępnej literatury, w tym raportów o oddziaływaniu na środowisko, przy normalnej pracy zakładu górniczego tereny pozyskania kruszywa znajdują się w zasięgu oddziaływania hałasu o wartości równoważnej powyżej 60 dBA, natomiast wielkość poziomu hałasu do 55 dBA może obejmować tereny odległe o 30 - 80 m od granic terenu górniczego. Uzyskane poziomy hałasu wykazują, iż hałas w czasie eksploatacji złoża nie spowoduje naruszenia wartości normowych i nie wpłynie na ponadnormatywne oddziaływanie przedsięwzięcia na tereny chronione akustycznie – tereny zabudowy zagrodowej (złóże „Wojewodzin” zabudowa kolonijna w odległości około 365 m), a tym bardziej na obszary Natura 2000 usytuowane w znacznie większej odległości.
- 5) Głównym kierunkiem transportu kopaliny pozostanie przeciwległy powożeniu obszarów Natura 2000 kierunek północny (Grajewo) i zachodni, tj. droga krajowa nr 61.
- 6) Woda do celów bytowych będzie pobierana z beczkowsów. Nie przewiduje się wykorzystania wody do celów technologicznych. Do celów sanitarnych wykorzystane będą urządzenia typu toi-toi. Zatem gospodarka wodno-ściekowa nie będzie stwarzać problemów związanych z zanieczyszczeniem środowiska wodno-gruntowego.
- 7) Na przedmiotowych terenach nie będą lokalizowane zakłady stwarzające zagrożenia wystąpienia poważnych awarii zarówno w granicach opracowania, jak i w najbliższym sąsiedztwie, w tym na obszarach Natura 2000.

Należy zatem stwierdzić, że tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego nie będą miały bezpośredniego lub pośredniego wpływu na stan obszarów Natura 2000 w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt występujących na obszarach oraz na ich integralność.

15. Wzajemne oddziaływanie

Poszczególne elementy środowiska, takie jak: ludzie, rzeźba terenu, budowa geologiczna, wody powierzchniowe i podziemne, pokrywa glebowa, szata roślinna, klimat lokalny, krajobraz naturalny, zasoby i dobra materialne są ze sobą powiązane i tworzą integralną całość. Dlatego też negatywny wpływ na jeden z czynników może przejawiać się pogorszeniem stanu całego ekosystemu.

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najważniejsze są oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny. Stan zachowania naturalnych biocenoz ma w tym aspekcie charakter pośredni, związany z walorami estetycznymi otaczającego terenu.

Biorąc pod uwagę charakter przewidywanych oddziaływań na środowisko w obrębie terenu powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego oraz terenach przyległych wyróżniono następujące ich rodzaje:

- oddziaływania bezpośrednie, stałe, skumulowane, negatywne – zmiana ukształtowania terenu (wzrost wyrobiska poeksploatacyjnego), zmiana budowy geologicznej (likwidacja serii złożowej), wyłączenie gruntów rolnych z użytkowania rolniczego i likwidacja pokrywy glebowej, likwidacja szaty roślinnej, w tym leśnej i drobnej fauny,
- oddziaływania bezpośrednie, krótkoterminowe, negatywne – hałas i zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (pył, spaliny) w obrębie kopalni i wzdłuż dróg dojazdowych (oddziaływanie na ludzi),
- oddziaływania bezpośrednie, wtórne, negatywne – zanieczyszczenie pokrywy glebowej wokół kopalni i wzdłuż dróg dojazdowych,
- oddziaływania wtórne, długoterminowe, pozytywne – wykształcenie nowych ekosystemów leśnych,
- oddziaływania wtórne, długoterminowe, skumulowane, stałe, pozytywne – zmiana agrocenoz polnych na ekosystemy leśne (zmiana świata roślin i zwierząt, zmiana warunków klimatu lokalnego, zmiana krajobrazu).

Rodzaje oddziaływań na poszczególne elementy środowiska i obszar Natura 2000

L.p.	Elementy środowiska	Tereny eksploatacji
1.	Ludzie	hałas, zapylenie w fazie eksploatacji – pracownicy kopalni
2.	Powietrze	spaliny, zapylenie w fazie eksploatacji
3.	Wody	brak oddziaływań
4.	Powierzchnia ziemi	powstanie wyrobisk w fazie eksploatacji, hałdy, zwałowiska
5.	Gleba	zerwanie pokrywy glebowej w obrębie obszarów górniczych w fazie eksploatacji, przywrócenie na części terenów pokrywy glebowej w fazie rekultywacji
6.	Roślinność	likwidacja zbiorowisk roślinności polnej w fazie eksploatacji, sukcesja roślinności łąkowej po zakończeniu eksploatacji

7.	Świat zwierząt	likwidacja mikrofauny w fazie eksploatacji, pojawienie się nowych gatunków w fazie rekultywacji
8.	Klimat	w fazie eksploatacji zmiany warunków termicznych, wilgotnościowych, wietrznych, solarnych, w fazie rekultywacji poprawa warunków aerosanitarnych
9.	Krajobraz	pogorszenie walorów krajobrazowych w fazie eksploatacji
10.	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	brak oddziaływania
11.	Obszary Natura 2000	brak oddziaływania

X. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Warunkiem skutecznej ochrony środowiska przyrodniczego i ograniczenie wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko będzie prowadzenie eksploatacji kruszywa naturalnego zgodnie z planami zagospodarowania złóż.

Ochronę sąsiadujących z kopalniami gruntów rolnych pozostających w dotychczasowym użytkowaniu oraz dróg zapewni się poprzez zachowanie wymaganych szerokości pasów ochronnych, zgodnie z normami obowiązującymi w górnictwie odkrywkowym. Pozwoli to na ograniczenie oddziaływania kopalni kruszywa na tereny sąsiednie.

Ochronę klimatu akustycznego zapewni się poprzez przestrzeganie dopuszczalnych norm hałasu i wibracji, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Celem wyeliminowania uciążliwości niezbędnym warunkiem będzie właściwa organizacja pracy. W tym celu pracę koparki należy ograniczyć do pory dziennej, w sprawności utrzymywać sprzęt górniczy, zapewnić niekolizyjny dojazd do kopalni itp.

W celu ochrony powierzchni ziemi i wód podziemnych należy wprowadzić zakaz gromadzenia i składowania w wyrobisku odpadów innych niż poeksploatacyjne, do których należy nadkład i nieprzydatny surowiec mineralny, służące do rekultywacji terenów pokopalnianych.

W wyrobiskach należy zakazać składowania odpadów komunalnych, osadów ściekowych, odpadów przemysłowych i innych.

Bardzo ważnym zagadnieniem jest zapobieganie niekontrolowanemu wyciekowi substancji ropopochodnych z koparek i środków transportu urobku. W związku z powyższym koparki powinny być wysokosprawne i podlegać stałej kontroli. Wszelkie wycieki smarów, olejów i benzyn muszą być likwidowane w zarodku, a zanieczyszczone środowisko wodne poddane natychmiastowemu oczyszczeniu.

Odpady komunalne należy segregować i składować w miejscach do tego przeznaczonych i ich zagospodarować zgodnie z zasadami gospodarki odpadami w gminie.

Pracownicy zatrudnieni przy eksploatacji kopaliny będą korzystali z przenośnych urządzeń sanitarnych zlokalizowanych na terenie kopalni.

Ochronę powietrza atmosferycznego przed ponadnormatywnym zanieczyszczeniem przewiduje się poprzez ograniczenie pylenia w trakcie załadunku kopaliny na samochody oraz w trakcie jej transportu z zastosowaniem zamkniętych przestrzeni ładunkowych.

Projektowanie i prowadzenie robót udostępniających i eksploatacyjnych zostanie dostosowane do warunków geologicznych i wyposażenia technicznego tak, aby zachowane były odpowiednie parametry, w tym zachowanie skarp eksploatacyjnych, szerokość półek roboczych, kąt nachylenia skarp wyrobisk i zwalów nadkładu, zapewniające bezpieczeństwo geotechniczne, bezpieczeństwo pracowników oraz ruchu kopalni.

W przypadku natrafienia na przedmioty niewiadomego pochodzenia przedsiębiorca zobowiązany jest wstrzymać roboty i zawiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub Wójta Gminy.

Tereny kopalni będą w widoczny sposób oznaczone poprzez umieszczenie tablicy informacyjnej ostrzegającej przed niebezpieczeństwem wypadku oraz obwałowane nakładem.

Transport urobku powinien uwzględniać wymogi ochrony środowiska w zakresie stanu sanitarnego atmosfery (zapylenie) oraz zakłóceń akustycznych (hałas).

Po wygaśnięciu koncesji lub wyczerpania zasobów złóż przedsiębiorcy powinni rozliczyć zasoby oraz przeprowadzić rekultywację terenów zmienionych w związku z prowadzoną eksploatacją, a także naprawić wszystkie szkody spowodowane eksploatacją zgodnie z zasadami ochrony środowiska i obowiązującymi przepisami.

Po zakończeniu eksploatacji przedsiębiorcy powinni niezwłocznie przystąpić do prac rekultywacyjnych polegających na złagodzeniu skarp wyrobisk oraz zalesieniu terenów.

XI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie nie przewidziano rozwiązań alternatywnych z uwagi na brak możliwości wariantowania tego rodzaju przedsięwzięć. Lokalizacje terenów powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych determinowane są występowaniem udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego na ściśle określonym obszarze.

W trakcie sporządzania projektu zmiany studium nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

XII. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub jego zmiana, wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu, w tym przypadku zmiany studium, poprzedzoną uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Białymstoku i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Grajewie.

Zmiana studium gminy Grajewo ma charakter cząstkowy i dotyczy wyznaczeniu terenów udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego w obrębie gruntów wsi Wojewodzin i rozszerzenia terenów eksploatacji w Wierzbowie oraz uwzględnienia zmian granic administracyjnych gminy polegających na włączeniu w obszar gminy ulicy Topolowej w Grajewie do obrębu wsi Koszarówka i włączeniu drogi stanowiącej przedłużenie ulicy Konopnickiej w Grajewie w obręb wsi Uścianki. Ponadto z obszaru gminy Grajewo wyłącza się kilka działek ewidencyjnych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie ul. Białostockiej w Koszarówce do miasta Grajewa.

Zmiana polega na uzupełnieniu studium o wyżej wymienione złoża kruszywa naturalnego oraz dokonaniu zmian w przebiegu granic gminy zarówno w tekście, jak i na rysunku studium.

Tereny planowanych kopalni obejmują stoki pagórków zbudowanych z piasków i piasków ze żwirem. Wydobywany surowiec znajdzie zastosowanie w drogownictwie przy budowie nasypów drogowych i budowy dróg żwirowych oraz w budownictwie do zapraw murarskich.

Wydobywanie kopalni należy do kategorii działalności gospodarczej odznaczającej się dużym wpływem w środowisko. Szczególnie dużym zagrożeniem podlega grunt i wody gruntowe z uwagi na możliwość niekontrolowanych wycieków paliwa i smarów pochodzących z koparek lub samochodów. Nadmierna emisja pyłu i spalin wpływać będzie również na ponadnormatywne zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. W trakcie eksploatacji może powstać niebezpieczeństwo osunięcia mas ziemnych ze skarp wyrobiska na skutek braku zachowania odpowiedniego kąta ich nachylenia, a także innych nieprzewidzianych okoliczności, np. ulewy. Niedostateczne zabezpieczenie terenu kopalni stwarza bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz zwierząt, które mogą wtargnąć do wyrobiska.

Warunkiem skutecznej ochrony środowiska przyrodniczego i ograniczenie wpływu kopalni na środowisko będzie prowadzenie wydobycia piasków i żwirów zgodnie z planem zagospodarowania złóż.

Warunkiem koniecznym będzie ochrona istniejących gruntów rolnych i dróg otaczających planowane kopalni poprzez zachowanie wymaganych szerokości pasów ochronnych i nachylenia skarp, przed nadmiernym hałasem, zakaz składowania w wyrobiskach śmieci, zapobieganie wyciekom substancji ropopochodnych z koparek i samochodów wywożących wydobyty surowiec.

Część oddziaływań na środowisko będzie miała charakter stały, jak np. zmiana ukształtowania terenu, a część charakter chwilowy lub średniookresowy, jak np. hałas, zanieczyszczenie powietrza, które ustąpią po zakończonym wydobyciu kopaliny.

Po wygaśnięciu pozwolenia na wydobycie kopaliny lub wyczerpania zasobów złóż przedsiębiorcy są zobowiązani przeprowadzić rekultywację terenu, a także naprawić wszystkie szkody spowodowane eksploatacją. Rekultywacja terenów polegać będzie na zniwelowaniu wyrobisk oraz ich zalesieniu.

Tereny eksploatacji kruszywa położony są poza granicami obszarów ochrony przyrody, takimi jak: parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000 i inne. Najbliżej położone obszary Natura 2000 leżą w odległości około 2,2 km na południowy-wschód. Znaczna odległość oraz brak powiązań przyrodniczych wykluczają oddziaływanie eksploatacji na stan i funkcjonowanie obszarów Natura 2000.

Do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium nie przewidziano innych rozwiązań z uwagi na brak możliwości wariantowania przedsięwzięć związanych z występowania udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego na ściśle określonym obszarze.

Planowane kopalnie z uwagi na miejscowy zasięg nie będą oddziaływać na środowisko poza granicami państwa.

mgr Andrzej Lewandowski

*biegły z listy Wojewody Podlaskiego w zakresie
ochrony przyrody upr. nr 023
sporządzania ocen oddziaływania
na środowisko upr. nr 033*

Łomża, dn. 29.12.2016 r.

WSTII.411.20.2016.EM

Wójt Gminy Grajewo
ul. Komunalna 6
19-200 Grajewo

W odpowiedzi na pismo znak: R.6720.1.2016 z dnia 20.12.2016 r., dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo w związku z wyznaczeniem terenów udokumentowanych w kat C₁ złóż kruszywa naturalnego położonych na gruntach wsi Wierzbowo i Wojewodzin oraz korektą granic administracyjnych pomiędzy gminą Grajewo, a miastem Grajewo **Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku**, zgodnie z art. 53 oraz art. 57 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 – j.t. ze zm.):

- I. Uzgadnia zakres prognozy uwzględniający w całości treść art. 51 ust. 2 pkt 1, 2 i 3, przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy.**
II. Określa następujący stopień szczegółowości informacji wymaganych w tym opracowaniu:

1. Informując o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami, należy przedstawić w jakim zakresie jest on z nimi powiązany (cele i założenia określone w innych dokumentach), np.:

- Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 r.,
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego,
- Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego,
- Programach ochrony środowiska dla gminy.

2. Dokonując oceny istniejącego stanu środowiska na obszarze objętym projektem zmiany studium oraz na obszarze, na który realizacja jego ustaleń może wywierać wpływ należy wykorzystać i opisać metody i zastosowane dostępne środki (wizje terenowe, materiały kartograficzne, inne dostępne opracowania w tym opracowanie ekofizjograficzne, prognozy oddziaływania do innych, przyjętych już dokumentów, informacje zawarte w Standardowych Formularzach Danych dot. obszarów Natura 2000, planach zadań ochronnych, inwentaryzacje stanu środowiska - jeżeli były przeprowadzone, aktualne dane dotyczące stanu środowiska udostępnione na stronie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku pod adresem www.wios.bialystok.pl w zakładce „Monitoring środowiska”). Omawiając przedmiotowe zagadnienia należy również uwzględnić ewentualnie występujące w obszarze opracowania lub jego sąsiedztwie lokalne populacje gatunków chronionych.

3. Określając istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, należy również przeanalizować i określić wpływ realizacji tego dokumentu na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. (Dz. U. 2013 r., poz. 627 ze zm.).

Należy zidentyfikować istniejące problemy, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić realizację analizowanego dokumentu w kontekście potencjalnych zagrożeń dla środowiska.

4. Przeprowadzając ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań, określonych w art. 51 ust. 2, pkt. 2 lit. e ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku... na poszczególne elementy środowiska, należy opisać wzajemną zależność tych elementów i ich oddziaływań, oraz uwzględnić:

- ewentualny negatywny wpływ na:

- zwierzęta (uwzględnienie negatywnego wpływu na zwierzęta np. wypłoszenie z terenów dotychczasowych siedlisk, w wyniku: nadmiernego hałasu, pogorszenia stanu siedlisk w wyniku emisji zanieczyszczeń, zmiany użytkowania terenu, przekształcenia i likwidacji biocenozy leśnych),

- rośliny (np. możliwe zakłócenie procesów ekologicznych i ingerencja w ekosystem polegająca na wycince drzew, fragmentaryzacji ekosystemu),

- wpływ na wody powierzchniowe i podziemne (możliwość ich zanieczyszczenia np. poprzez zmianę funkcji terenu, przewidywana ingerencja w ukształtowany w terenie system zasobów wodnych) oraz cele środowiskowe w ramach Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.),

- nowe źródła emisji zanieczyszczeń i ich wpływ na klimat, uwzględniając główne cele i założenia pakietu klimatyczno-energetycznego dla UE,

- skutki ingerencji w krajobraz (wycinka drzew) i przekształcenia powierzchni terenu,

- wpływ na stosunki wodne sąsiednich terenów użytkowanych rolniczo.

Wyniki oceny powinny rzetelnie uzasadniać brak lub występowanie znaczącego oddziaływania na środowisko planowanej zmiany kierunku zagospodarowania.

5. Należy przedstawić - stosownie do stopnia szczegółowości dokumentu – skuteczne rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, formy ochrony przyrody, w tym również na cel i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na ich integralność i spójność, mogące być rezultatem realizacji niniejszego dokumentu.

6. W przypadku stwierdzenia, iż zaproponowane rozwiązania nie wyeliminują negatywnych oddziaływań lub skutecznie przed nimi nie zabezpieczą, należy zaproponować rozwiązania alternatywne, a następnie poddać je analogicznej ocenie.

7. Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko należy zachować układ chronologiczny zawarty w art. 51 ust 2 cytowanej wyżej ustawy.

8. Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
Mirosław Dobrzański
Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych II

Podpis elektroniczny zweryfikowany
w dniu 29. GRU 2016
Wynik weryfikacji: *ważny*
deklaracja *Wojtek*
(czytelny podpis sporządza tego wydruk)

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Grajewie
19-200 Grajewo, pl. Niepodległości 12
tel. (0-86) 272-26-00, 272-20-34
fax (0-86) 272-61-00

Grajewo, dnia 13.01.2017 r.

NZ. 4462/10.2016

Wójt Gminy Grajewo
ul. Komunalna 6 A
19-200 Grajewo

UZGODNIENIE NR 1/UNZ/2017

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grajewie działając na podstawie art. 46 pkt.1, art. 53, art. 58 ust.1, pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353 z późn. zm.)¹ oraz art. 3 ust 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1412 z późn. zm.)² po zapoznaniu się z pismem Wójta Gminy Grajewo znak: R-RG.6720.1.2016 z dnia 20.12.2016r. w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grajewo

uzgadnia proponowany zakres i stopień szczegółowości informacji jaki będzie uwzględniony w prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grajewo

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 20.12.2016r. Wójt Gminy Grajewo zwrócił się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grajewie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grajewo.

Podstawę prawną opracowania projektu zmiany w/w dokumentu stanowi Uchwała Nr 126/XXIII/16 Rady Gminy Grajewo z dnia 28 października 2016r.

Zmiana Studium dotyczy wyznaczenia terenów udokumentowanych w kategorii C₁ złoża kruszywa naturalnego, położonych w obrębie gruntów wsi Wierzbowo i Wojewodzin oraz korekty granic administracyjnych pomiędzy gminą Grajewo a miastem Grajewo. Przedmiotowe grunty stanowią użytki rolne w klasie RV i RVI. Najbliższa zabudowa mieszkaniowa wsi Wierzbowo i Wojewodzin położona jest w odległości co najmniej 500 m od udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego

We wniosku dokonano zapisu, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko w/w projektu zmiany studium obejmować będzie zagadnienia zawarte w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r. , poz. 353 z późn. zm.)

Mając na względzie fakt, iż organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest powołany w celu ochrony zdrowia przed negatywnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych, a wnioskodawca w przedmiotowym piśmie zobowiązał się do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grajewo która będzie zawierała analizę i ocenę przewidywanych oddziaływań m.in. na ludzi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grajewie postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na powyższe uzgodnienie nie służy zażalenie.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Grajewie
lek. med. Jerzy Jan Nikliński

Otrzymują:

A/a.

¹ zmiany tekstu zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2016 r. poz.831; poz.961, poz. 1250, poz. 1579 i poz.2003.

² zmiany tekstu zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2016 r. poz. 1165 i poz. 2003.

Andrzej Lewandowski
18-400 Łomża
ul. Sybiraków 14/76

Łomża, dn. 26.06.2017 r.

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że jestem autorem Prognozy oddziaływania na środowisko Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo oraz spełniam wymogi art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2008 r. poz. 353 ze zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Andrzej Lewandowski
biegły z listy Wojewody Podlaskiego w zakresie
ochrony przyrody upr. nr 023
sporządzania ocen oddziaływania
na środowisko upr. nr 033